

KLAGANDE

1. Jaktkritikerna, 802441-4379
2. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 29 juni 2021 (bilaga 1)
dnr 218-9459-2021

SAKEN

Licensjakt på björn enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade om licensjakt efter högst 20 björnar inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2021 nedanför odlingsgränsen och till och med den 30 september 2021 ovanför odlingsgränsen, eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses. Skälen för beslutet, villkor m.m. framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att beslutet undanröjs och målet återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning. För det fall att förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 21 augusti 2021 yrkas inhibition.

Föreningen anför bl.a. följande. Beslutet strider mot gällande rätt. Art- och habitatdirektivets undantagsbestämmelser utgör inte en rättslig grund för licensjakt med syfte att kontrollera eller reducera populationer av strikt skyddade arter med gynnsam bevarandestatus. En sådan tillämpning av bestämmelsen strider mot direktivets systematik och syfte. Artikel 16.1.e är även ofullständigt implementerad i svensk rätt då rekvisitet ”i begränsad mängd” inte finns med.

Licensjakten enligt länsstyrelsens beslut är inte selektiv och inte inriktad på de individer som orsakar vissa skador. Länsstyrelsen har inte visat att licensjakt är nödvändigt för att uppnå dess syften. Det finns inte olägenheter i länet som kan motivera eller försvara beslutet om licensjakt. Vidare har andra

lämpliga och realistiska lösningar inte prövats. Regionala förvaltningsmål har inte en sådan tyngd att de går före nationell och internationell rätt.

Bedömningen av björnstammen utgår från uppskattningar som är flera år gamla och det rör sig endast om antaganden. Länsstyrelsen utgår även från tio år gamla uppskattningar gällande illegal jakt. År 2020 omfattade licensjakten totalt 291 björnar och i år omfattas 501 björnar. Ökningen av björnar som får dödas i årets licensjakt har ökat med 72 procent. Detta är inte en begränsad mängd. Det är en helt oacceptabel jakt på ett rödlistat djur. Försiktighetsprincipen har inte beaktats.

Skadebilden på ren är koncentrerad till tidsperioden maj-juni och till specifika kalvningsområden. Siffrorna avseende renkalvar som kan ha dödat av björn är inte verifierade och underlaget är ovetenskapligt. Samebyarna kompenseras även av staten för rovdjursförekomst. Det bör prövas att inhägna renarna eller på annat sätt öka tillsynen under den kritiska kalvningsperioden. Skyddet av svensk fauna behöver värderas högre än både intresset av älgjakt och enskilda näringsidkares ekonomiska intressen. Hänsyn måste även tas till djurvälstånd. Föreningen anser att åteljakt är oetiskt samt att jakt efter björn med lösdrivandehund utsätter viltet för onödigt lidande.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att antalet björnar som får skjutas minskas. För det fall förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 21 augusti 2021 yrkas inhibition.

Föreningen anför bl.a. följande. Sveriges regler om licensjakt är oförenliga med art- och habitatdirektivet. Artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet är inte avsedd att användas som stöd för stamvårdande jakt på strikt skyddade

arter såsom brunbjörn. Licensjaktens syfte om att minska björnstammen saknar stöd i artikel 16.1 i direktivet. Åtgärder som inte får en effekt som bidrar till att bibehålla eller återställa gynnsam bevarandestatus kan inte åberopas som grund för undantag enligt artikel 16.1.e (jfr. mål nr C-674/17 Tapiola).

En jakt på 20 björnar kan inte stödjas på direktivets bestämmelse om ”insamling av vissa exemplar i begränsad mängd”. Direktivet har inte implementerats korrekt då rekvisitet ”i begränsad mängd” inte finns med. Det ska förstås som ”ett litet antal”, vilket kan jämföras med bestämmelsen i artikel 9 c i det s.k. fågeldirektivet (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Beslut om licensjakt av björn omfattar totalt 501 björnar, vilket är jakt i stor skala. Till detta antal ska läggas de som dödsats vid omfattande skydds jakt.

Den senaste populationsuppskattningen av björnstammen gjordes 2017, då det beräknades finnas 2 900 björnar i Sverige. Ingen vet med säkerhet hur många björnar som finns nu, men björnstammen har minskat. Det ifrågasätts om björnobsen är en tillförlitlig källa i fråga om björnstammens storlek. Det är inte fråga om några vetenskapliga eller systematiska undersökningar. Björnstammen är dessutom erkänt svårinventerad. Siffran 600 individer i länet är en siffra som är behäftad med stor osäkerhet. Det är inte förenligt med försiktighetsprincipen att vid osäkerhet uppskatta antalet individer till ett högt antal. Om licensjakt ska tillåtas bör i vart fall antalet individer sättas ned till motsvarande 1 procent av den årliga mortaliteten för björn. Alternativt kan antalet individer sättas ned till det antal som rätten finner lämpligt.

Det saknas vetenskapligt stöd i fråga om hur stor den svenska björnstammens predation på ren är. Den är begränsad till kalvar under ett par månader under våren. Det finns annan lämplig lösning än licensjakt. Eventuella risker för hälsa och säkerhet kan med fördel hanteras med skydds jakt. Det är också

viktigt med saklig information om björn för att förebygga oro. Att ”vanliga” jägare, och inte bara samebyar, vill jaga björn utgör inte skäl för undantag från det strikta skydd som björnen har enligt art- och habitatdirektivet.

En jakt som får bedrivas på vilka björnindivider som helst över en yta som motsvarar en fjärdedel av Sveriges landareal kan inte anses uppfylla kravet på en selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden. Föreningen motsätter sig åteljakt och jakt med hundar som driver björnen eftersom det utsätter viltet för onödigt lidande.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING M.M.

Av 3 § jaktlagen (1987:259) framgår att vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. björn ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 ska medlemsstaterna

vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Brunbjörnen omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 a – e anges för vilka syften och under vilka förutsättningar undantag från dessa bestämmelser får göras.

EU-domstolen har i en dom den 10 oktober 2019 i mål C-674/17 Tapiola, uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). För sådana undantag krävs bl.a. att de mål som eftersträvas med jakten klart, tydligt och underbyggt anges, att den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att jakt är lämpligt för att uppnå målen, att det i tillräcklig mån har fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Undantag enligt artikel 16.1 e får tillämpas endast i fall då bestämmelserna i 16.1 a – d inte är relevanta (punkt 37).

I fråga om gynnsam bevarandestatus och kraven på begränsad omfattning bedömde EU-domstolen det aktuella jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet

som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 20 björnar är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Förutsättningar för licensjakt efter björn med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas björn av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål C-674/17 uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a – d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen i målet framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta om licensjakt på björn i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgörande (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. Av EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 framgår dock att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte, samt om det kan uppnås genom en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten bedömer att det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsens övergripande syfte med licensjakten är att minska björnens predation på ren, minska risker för hälsa och säkerhet hos de som bor och verkar i områden med högre björntät-
het, att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av björnförekomst samt att bidra till att rovdjuren och rovdjursförvaltningen upplevs som legitima av befolkningen i länet och landet, samtidigt som björnstammen har fortsatt gynnsam bevarandestatus.

Förvaltningsrätten anser att det syfte som länsstyrelsen har angett är acceptabelt i sig och finner inte anledning att ifrågasätta grunden för detta. Detta gäller även med beaktande av invändningar från de klagande föreningarna. Förvaltningsrätten bedömer att en fritt växande björnstam kan förväntas medföra ökade skaderisker. En licensjakt kan förebygga ökade konflikter mellan människa och rovdjur, samt bibehålla en hög acceptans för björn och rovdjursförvaltningen. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade jakten även kan anses vara ändamålsenlig i förhållande till angivet syfte.

Gällande frågan om det finns någon annan lämplig lösning har länsstyrelsen redogjort för andra åtgärder i form av skydds jakt och alternativa lösningar i

form av att hålla renar i hagar och utfordra dem där, men bedömt att licensjakt är den lämpligaste åtgärden för den övergripande förvaltningen.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig mån har fastställt att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på björn betydelse i denna bedömning.

Länsstyrelsen har bedömt att den beslutade licensjakten omfattande högst 20 björnar inte äventyrar björnstammens gynnsamma bevarandestatus. Den svenska björnstammen bedöms vara cirka 2 900 björnar och referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för björnar i Sverige är minst 1 400 individer. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för björnar, som för det norra förvaltningsområdet är 90 föryngringar (motsvarande ca 900 björnar) per år och för Norrbottens län är 22 föryngringar (motsvarande cirka 220 björnar).

I resultatet från den senaste inventeringen som genomfördes 2016 i länet beräknades björnpopulationen omfatta 506 individer. Länsstyrelsen har i sina beräkningar bedömt att björnstammen ligger på en nivå motsvarande ca 600 individer baserat på ett tre-årsmedel av ”björnobs”.

Förvaltningsrätten anser att det senaste inventeringsresultatet visar att björnpopulationen överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst 20 björnar inom Norrbottens län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten beaktar då även att det fällt 65 björnar under skydds jakt 2021. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit att den totala licensjakten på björnar i Sverige detta år medför en risk att Naturvårdsverkets riktlinjer underskrids. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska enligt Högsta förvaltningsdomstolen förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av EU-domstolens dom i ovan angivet mål C-674/17 följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Förvaltningsrätten har redan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får enligt förvaltningsrättens mening även anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste björninventeringen i länet och regionen. Den beslutade jakten får också anses uppfylla kraven på begränsningar i

omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på björn detta år. Det har inte heller framkommit att björnstammen är genetiskt sårbar eller att den beslutade licensjakten av något annat skäl skulle vara olämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innehåller också krav på skyndsamt rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll av hur många björnar som återstår av tilldelningen och krav gällande bl.a. besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och

innebär att det finns effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet uppfyller därmed, enligt förvaltningsrättens bedömning, kravet på att jakten ska ske selektivt under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst 20 björnar i Norrbottens län är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten.

Överklagandena ska därför avslås.

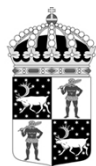
Då förvaltningsrätten genom denna dom slutligt avgör målet faller Jaktkritikernas och Svenska Rovdjursföreningens yrkanden om inhibition.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████
rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ ██████████
och ██████████ deltagit. ██████████ har föredragit målet.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

1 (20)

Datum

2021-06-29

Diarienummer

218-9459-2021

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ
H3:9

INKOM: 2021-08-02
MÅLNR: 1420-21
AKTBIL: 3

Enligt sändlista

Beslut om licensjakt efter björn i Norrbottens län 2021

Beslut

Länstyrelsen i Norrbottens län beslutar om licensjakt efter högst 20 björnar i Norrbottens län.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c, 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätt att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i norra respektive mellersta rovdjursförvaltningsområdet (dnr. NV-01142-20) från den 16 april 2020. I Länstyrelsens beslut beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i Art- och habitatdirektivet, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 i samma direktiv och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7). Dessutom beaktas Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Länstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

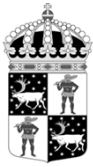
Länstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

När får jakten bedrivas

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2021 nedanför odlingsgränsen och till och med den 30 september 2021 ovanför odlingsgränsen, eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.

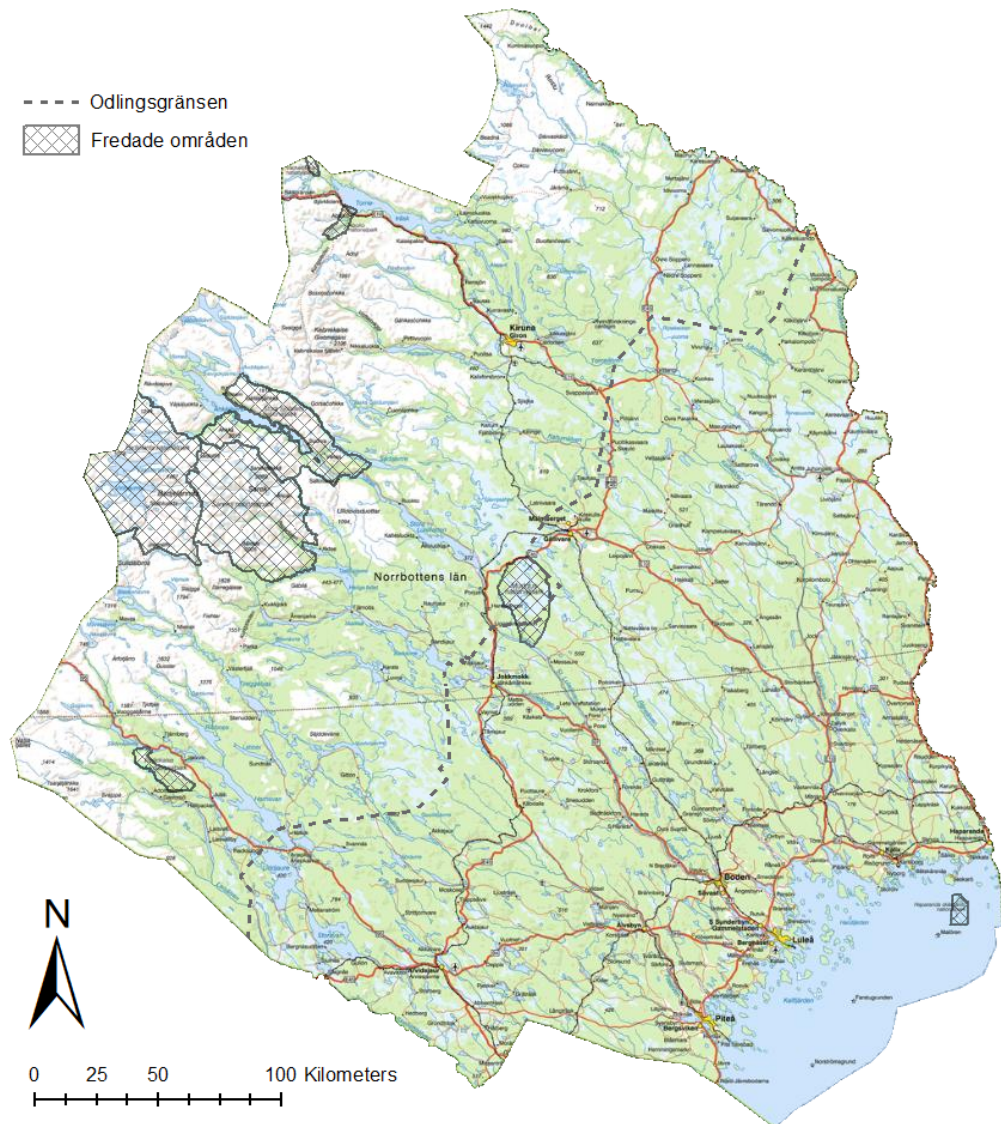
Länstyrelsen erinrar om att björn enligt 9 § jaktförordningen får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

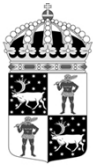
Var och hur många björnar får fällas

Under årets licensjakt på björn får totalt 20 björnar fällas över hela länet med undantag från rasterade områden i nedanstående karta.

Licensjaktionsområde björn 2021

Björnjakt är inte tillåten med stöd av detta beslut i de skyddade områden där föreskrifterna förbjuder jakt. I Lapponia är licensjakt på björn inte tillåten i nationalparkerna, d.v.s. Sarek, Stuur Muorкке/Stora Sjöfallet, Badjelánnda/Padjelanta och Muttos/Muddus. Jakt på björn är inte heller tillåten i övriga nationalparker i länet.

Vilka björnar får fällas

Samtliga björnar med undantag för björnhona som åtföljs av ungar och ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder).

Jaktmedel m.m.

Halvautomatiska vapen

Magasinkapaciteten för halvautomatiska vapen får vara upp till fem patroner.

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt.

Åtel

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel. Hur åteljakt får genomföras regleras i detalj i bilaga 2 i detta beslut. Anvisningarna är angivna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn, NFS 2010:7.

Åtel ska anmälas av åtelansvarig till Länsstyrelsen. Anmälan kan göras skriftligt med vanlig post (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå), eller e-post (norrbotten@lansstyrelsen.se). Anmälan ska ha inkommit till Länsstyrelsen i god tid innan åtling ska påbörjas på platsen.

Anmälan om åtel ska innehålla:

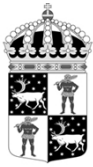
1. Namn på, samt adress och telefonnummer till, åtelansvarig.
2. Uppgift om i vilken kommun åteln ska anläggas.
3. Åtelplatsens exakta koordinater alternativt en topografisk karta med åtelns exakta plats utritad.
4. Information om när åtlingen ska påbörjas vid platsen.

Motordrivna fordon

Länsstyrelsen vill påminna om 31 § jaktlagen: *Jakt får inte ske från motordrivna fortkaffningsmedel. Sådana fortkaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar.* Detta innebär även att drönare ej får användas vid licensjakt efter björn.

Vilka får utföra jakten

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter björn i det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten

omfattar jakt efter björn. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Björnjägarens ansvar

Var och en som jagar björn ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där björnjakt bedrivs. Den som skjuter en björn sedan jakten avlysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn specificeras jaktledarens ansvarsområden rörande björnjakten:

1. Ansvarig jaktledare svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
2. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.
3. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen (17 § andra stycket jaktförordningen). Hund som används vid eftersöket bör vara särskilt tränad i att spåra björn, det är dock inget krav att hundekipaget ska vara särskilt certifierat för björnsparning.
4. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst statligt jaktkort (viltvårdsavgift).
5. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.
6. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadeskjutning av björn, uppmana jakttagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar.
7. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Länsstyrelsen utan dröjsmål och *senast klockan 21* samma dag som djuret fällts.

Anmälan av fälld eller påskjuten björn

Fälld björn ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen *utan dröjsmål* och *senast klockan 21.00* samma dag som björnen fällts. Anmälan av påskjuten björn ska göras av skytten till Länsstyrelsen *snarast*. Rapporteras en fälld eller påskjuten björn senare ska en välgrundad motivering ges till besiktningsmannen. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *Skott har avlossats mot en björn och med avsikt att fälla denna men det har inte konstaterats att björnen har träffats av kulan.*

Anmälan ska ske till telefon 010-2255771. Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn på, och adress och telefonnummer till, skytten.
2. Namn på, och adress och telefonnummer till, ansvarig jaktledare.
3. När björnen fällts eller påskjutits (datum och klockslag).
4. Var björnen fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000).
5. Björnens kön och ungefärlig storlek alternativt ålder om den kan bedömas.
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fälld björn informerar Länsstyrelsen om hur den fällda björnen ska hanteras vidare. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen. Besiktningen är kostnadsfri.

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att platsundersökning genomförs för att undersöka om björnen är skadad eller inte.

Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att den påskjutna björnen är oskadad. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) ska eftersök genomföras tills dess:

1. björnen påträffats död,
2. björnen påträffats skadad och avlivats,
3. kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats, eller
4. björnen inte kan anträffas.

Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts. Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska

tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3 *Påskjutet rovdjur – platsundersökning och eftersök*¹. Av dokumentationen bör framgå om eftersöksekipaget har tidigare erfarenhet av att spåra björn och om möjligt redovisa eftersökets genomförande med t.ex. en GPS-logg.

Besiktning av fälld björn

Länstyrelsens besiktningsmän besiktar samtliga fällda djur. Besiktningen är kostnadsfri. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett *Besiktning av björn fälld vid jakt*².

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts vid ett och samma tillfälle uppvisa hela det fällda djuret (kropp, skinn, kranium) för Länstyrelsens besiktningsman. Om detta sker senare på grund av beslut av skytten, ska en välgrundad motivering lämnas till besiktningsmannen. Länstyrelsen rekommenderar, för att underlätta besiktningsmannens arbete, att skytten sätter in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

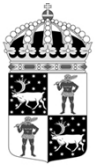
Från alla fällda björnar tar besiktningsmannen följande prover som tillfaller staten: 1) två tänder (första premolaren, liten kindtand), 2) ett muskelprov, 3) hårstrån, samt 4) ett referensprov (hudremsa med päls). Från ett urval av de fällda björnarna tas en rad ytterligare prover. Proverna sänds, genom besiktningsmannens försorg, till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Länstyrelsens besiktningsman märker björnskinnet med mikrochip, varvid blankett *Besiktning av björn fälld vid jakt* används. Kraniet ska märkas inom *sex månader* av kraniets ägare med mikrochip och enligt instruktioner som överlämnas vid besiktningen. Ägaren av björnen är ansvarig för att märkning sker. Märkningen är ett bevis på att djuret fällts lagligt. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående visas upp. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa upp det fällda djurets kropp eller lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

¹ Blanketter kan laddas ner från SVA:s webbplats: <https://www.sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

² <https://www.sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Om en björnhona med mjölk i juvret har fällts ska jaktledare och/eller skytt utförligt redovisa omständigheterna för detta till Länstyrelsens besiktningsman. Länstyrelsen gör därefter bedömningen om björnhonan ska tillfalla skytten eller beslagtas av polis för vidare utredning.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar visa det fällda djurets kropp eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten.

Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnarna tillvaratas av besiktningsmannen.

Ytterligare upplysningar

Aktuell information om återstående tilldelning

- Ring telefon: **010-225 57 71**
- Välj alternativet om hur många björnar som fällts och vad som återstår av tilldelningen.
- Informationen uppdateras minst en gång per dygn.

Avlysning

Länstyrelsen avlyser jakten då det tillåtna antalet björnar fällts eller påskjutits och avräknats eller om jakttiden löpt ut. Länstyrelsen informerar om avlysningen via ovan angivna telefonsvarare.

Avräkning

Länstyrelsen beslutar huruvida en påskjuten björn ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjuten björn avräknas såvida inte kulan från det avlossade skottet anträffats på en plats som utesluter att björnen skadats av den eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att björnen inte skadats.

Fälls björnar med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten efter björn, kommer dessa djur inte att avräknas från licenstilldelningen.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med

villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta en fälld björn till en annan person.

En fälld björn som inte tas tillvara får inte lämnas kvar i naturen. Jakträttshavaren ansvarar för att björnen lämnas in till Polismyndigheten av för vidare transport till SVA.

Försäljning av kött, skinn m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte försäljning av björnskinns och björnkött eller andra delar av den fällda björnen samt kommersiell förevisning av björn är förbjudet enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handel med dem.

För handel med björnar skjutna i enlighet med detta beslut måste björnens ägare ansöka om Jordbruksverkets CITES-intyg. Björnens ägare kan efter att ha emottagit intyget sälja hela eller delar av kroppen till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nya ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av björn eller produkter av björn till länder utanför EU krävs särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information om kommersiell hantering av björnkroppen finns på Jordbruksverkets hemsida.³

Beträffande slakt- och kötthantering se Livsmedelsverkets hemsida⁴ för information om kötthantering, viltslakterier m.m.:

Hantering av personuppgifter

När åtlar för björnjakt anmäls, när fällda och påskjutna björnar rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar Lännsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur Lännsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på lännsstyrelsens hemsida.⁵

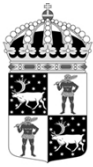
Rekommendationer:

- För att undvika skadeskjutningar av björn rekommenderar Lännsstyrelsen att jägare som avser att delta i björnjakt övningsskjuter på björnfigur samt avlägger "Björnpasset" eller motsvarande.
- I enlighet med 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) rekommenderar Lännsstyrelsen att ensamma årsungar inte fälls.
- I enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) anser Lännsstyrelsen att hundarna inte ska bytas under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Lännsstyrelsen anser också att hund som används vid

³ www.jordbruksverket.se

⁴ www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/primarproduktion/jakt

⁵ www.lansstyrelsen.se/norrbotten/om-lansstyrelsen-i-norrbotten/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html

jakten inte ska ha ett arbetssätt som syftar till att hålla björnen i rörelse kontinuerligt. Skälet till detta är att björnar inte är uthålliga för stress under längre tid vilket kan medföra att björnen avlider av överhettning även om den inte fälls under jakten. Enligt 27 § i jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

- Vid användning av halvautomatiska kameror, t.ex. i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) kring insamling (här genom fotografering) och hantering av personuppgifter beaktas.

Länsstyrelsens motiv för beslutet

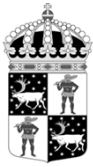
Skäl för licensjakt

Enligt svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

I propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (prop. 2012/13:191) framgår: *"Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus. En trovärdig rovdjurspolitik kräver också en aktiv förvaltning som stärker förtroendet för rovdjurspolitiken och bidrar till en bättre samexistens mellan människor och stora rovdjur. Regeringen gör i propositionen bedömningen att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. Därför slår regeringen fast, i enlighet med de riktlinjer som EU-kommissionen har tagit fram för hur de stora rovdjuren ska förvaltas, att en aktiv förvaltning ska genomföras.*

Vidare framgår i propositionen att: *"Toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt 10 procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal."*

Trots att den svenska björnstammen bedöms ha minskat från ca 3300 till cirka 2900 björnar på senare år är den fortfarande ganska stor. Den relativt snabba minskningen under några år ledde dock till att arten 2015 återigen tagits upp i den svenska rödlistan och Artdatabanken bedömde i rödlistan 2020 björnen som nära hotad. Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och

habitatdirektivet. Referensvärdet för minsta populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för björn i Sverige sattes till 1400 individer.⁶

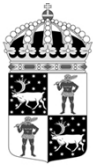
I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska de socioekonomiska konsekvenserna.

I Norrbottens län är det nästan uteslutande rennäringsen som har problem med förluster av tamdjur på grund av björnpredation. Ett samarbetsprojekt mellan Viltskadecenter, Skandinaviska björnprojektet samt Udtja och Gällivare skogssamebyar om björnpredation på ren genomfördes i länet 2010-2012. Fokus var björnpredation på renkalv under maj-juni, vilket är den tid majoriteten av björnpredationen sker. Andelen renkalvar som försvann från kalvning till märkning i dessa två samebyar varierade mellan 30 och 50 % och av dessa kan 63-100 % av renkalvarna ha dödats av björn. Då den ersättning som utgår för björnskador på ren baseras på samebyns areal snarare än björntätheten, ligger den långt under de faktiska skadornas omfattning i dessa två samebyar och med stor säkerhet också för de flesta av länets övriga samebyarna.

Förvaltningen av stora rovdjur i renskötselområdet handlar därför till stor del om att begränsa skadorna för rennäringsen orsakade av rovdjur. Beroende på problembilden kan olika åtgärder tillämpas för att begränsa skadan eller störningen. Under våren, då problembilden främst är koncentrerad till kalvande renhjordar, är skydds jakt på utpekade skadegörande björnar sannolikt den lämpligaste åtgärden. För den övergripande förvaltningen i länet är dock licensjakten den lämpligaste åtgärden, och möjliggör att i större utsträckning tillvarata björnarna som en resurs.

Då skydds jakt har en mycket begränsad genomförbarhet på barmark, och enbart kan riktas mot skadegörande individer, bedömer Länsstyrelsen att det inte finns någon annan lämplig lösning än beståndsreglerande licensjakt för att minska de kvarvarande problemen för renskötseln - framför allt i de områden där snösmältningen sker tidigt och problematiken med björn i kalvningsland är särskilt svår. Alternativet skulle kunna vara att under kalvningsperioden hålla renarna i hagar, och utfodra dem där, för att undvika omfattande kalvdöd. Det är dock generellt inte en rimlig åtgärd då det finns cirka 150 000 renar i länet och de kostnader som hagar och utfodring skulle medföra, i tillägg

⁶ Jämför Naturvårdsverkets ärenden NV-02653-18 och NV-03088-19

till andra problem, t ex sjukdom, som bevisligen kan uppstå hos de hägnade renarna, skulle vara alltför omfattande.

Utöver problem för rennaringen kan höga tätheter utanför kalvningsland ger upphov till ökad risk för björnar i tätbebyggda områden och därmed till ökad risk för människor att ofrivilligt stöta på björn. Detta riskerar att minska acceptansen för björn och förvaltningen av björn i Norrbotten.

Det övergripande syftet med licensjakten på björn i Norrbottens län är därför att minska björnens predation på ren, minska risker för hälsa och säkerhet hos de som bor och verkar i områden med högre björntäthet, att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av björnförekomst samt att bidra till att rovdjuren och rovdjursförvaltningen upplevs som legitima av befolkningen i länet och landet, samtidigt som björnstammen har fortsatt gynnsam bevarandestatus.

Juridiska förutsättningar för beslutet

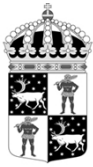
Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat björn. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna för licensjakt efter stora rovdjur: om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde får beslut om jakt meddelas. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Enligt 23 d § jaktförordningen får naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn. Enligt 24 a § i samma förordning får Naturvårdsverket delegera rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger den fastställda miniminivån.

Naturvårdsverket har den 16 april 2020 överlämnat rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra och Mellersta rovdjursförvaltningsområdet för perioden 16 april 2020 till 30 november 2022. Naturvårdsverket har betonat i sitt delegeringsbeslut att länsstyrelserna måste bedöma om ett beslut om licensjakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 c § jaktförordningen.

Enligt Kammarrätten i Stockholm⁷ är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av

⁷ Dom i mål nr 3273-13, meddelad den 14 november 2014

djur ska ske, i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

I ett förhandsavgörande rörande vargjakten i Finland⁸ har EU-domstolen besvarat vissa frågor rörande tolkningen av art- och habitatdirektivet. Bland annat fann domstolen att det är möjligt att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga IV till nämnda direktiv i en begränsad mängd om den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att syftet med jakten kan uppnås med sådan jakt.

Björnpopulationen i Sverige

Björnen är i jämförelse med övriga stora rovdjur i landet en svårinventerad art då den på grund av idegången inte kan spåras på snö. Sedan 2001 har särskilda DNA-inventeringar (spillningsinventeringar) genomförts i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Bedömningen av björnstammen i såväl länet som landet utgår från inventeringsresultatet från den senaste björnspillningsinventeringen och älgjägnarnas observationer av björn under den första älgjaksveckan (björnobsen). Björnspillningsinventering genomförs vart femte år. För Norrbotten sker nästa spillningsinventering hösten 2021.

Den senaste uppskattningen av den svenska björnstammens storlek gjordes av det Skandinaviska björnprojektet 2018 och gällde år 2017 (Kindberg, J. & Swenson, JE 2018. Rapport 2018-3 från Skandinaviska björnprojektet). Denna uppskattning baserar sig på de senaste DNA-inventeringarna och björnobsen. Enligt beräkningen omfattade björnstammen i Sverige cirka 2 900 individer⁹ hösten 2017.

Projektet bedömde också den årliga tillväxten i den svenska björnpopulationen både nationellt och regionalt. Resultatet visar ingen statistisk förändring av populationen under de senaste 6 åren. Detta tyder på en stabilisering av björnstammen i jämförelse med resultatet 2008-2013 då stammen i Norrbotten och Jämtland minskat kraftigt, sannolikt orsakat av den omfattande licens- och skyddsjakterna i Norrbottens och Jämtlands län under samma period. På grund av den snabba nedgången under 2008-2013 är björnen sedan 2015 rödlistad i kategorin ”nära hotad”:

Nationella målsättningar för björnstammens utveckling

I den av riksdagen antagna propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) anges följande mål för björnarnas antal och utbredning:

⁸ 9 Dom i mål C-674/17, meddelad den 10 oktober 2019

⁹ Kindberg, J. and Swenson, J.E. (2018). Björnstammens storlek I Sverige 2017. Scandinavian Brown Bear Research Project report.

”Miniminivån för björnstammen i Sverige ska vara 100 föryngringar per år, vilket motsvarar ca 1 000 individer. Målet för björnstammens utbredning bör vara att den fyller ut områdena mellan de nuvarande reproduktionsområdena och att stammens spridning söderut tillåts fortsätta.”

Regeringen anger följande i propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210): *”Fördelningen av miniminivån för björn på rovdjursförvaltningsområdena bör följa dagens fördelning av björnstammen. Detta innebär att det norra förvaltningsområdet bör ha en miniminivå på 75 årliga föryngringar eller 750 björnar. Det faktum att björnförekomsten i såväl det norra som det mellersta rovdjursförvaltningsområdet med bred marginal överstiger den nationella miniminivån har inte inneburit omfattande konflikter eller problem. Totalt sett finns det inget behov av att minska björnstammen i dessa delar, i vissa regioner kan det dock finnas behov av att minska björnstammen”.*

Övergripande riktlinjer för björnstammen i Norrbotten

2020-04-09 fastställde Naturvårdsverket (NV-01525-18) nya miniminivåer för björn. För Norrbotten innebär det nya beslutet en sänkning från 33 föryngringar till 22 föryngringar motsvarande ca 220 individer. 2021-04-07 beslutade Norrbottens viltförvaltningsdelegation (511-5874-2021) att förvaltningsintervallet för björn i länet ska vara 25 – 60 björnföryngringar (motsvarande cirka 250 – 600 björnar).

Viltförvaltningsdelegationen i Norrbotten har under 2021 också fastställt ett nytt förvaltningsmål på 50 föryngringar (500 björnar) samt en ny förvaltningsplan som preciserar de regionala arbetet som sker i syfte att bibehålla en gynnsam bevarandestatus på björnstammen samtidigt som man motverkar de negativa aspekter som en för tät björnstim kan ge i länet.

Björnstammens utveckling i Norrbottens län

I Norrbottens län genomfördes en spillningsinventering av björn år 2010. Utgående från den inventeringen bedömde Skandinaviska björnprojektet att björnstammen i de inventerade delarna av länet det året omfattade cirka 760 björnar. Dessutom tillkom ett mindre antal björnar i de områden som inte inventerats, i huvudsak ovanför odlingsgränsen. Björnprojektet bedömde senare att björnstammen i Norrbottens län i det tidigare inventerade området år 2012 omfattade cirka 650 björnar och år 2013 593 björnar. Baserat på björnprojektets bedömningar och senare uttag ur populationen i form av licens- och skydds jakt har Länsstyrelsen beräkningar visat på en nedåtgående trend.

År 2016 gjordes en ny inventering av björnpopulationen i länet, och Björnprojektets populationsuppskattning för Norrbotten 2017, baserat på den senaste inventeringen, var

506 individer.¹⁰ I likhet med 2010 fanns det områden som fick sämre täckning i inventeringen vilket kan innebära att även den senaste populationsuppskattningen är en underskattning.

Björnobsen visade sedan den lägsta nivån 2016 en tydlig ökning tre år i följd, vilket indikerar att björnstammen åter växer trots beslutade uttag i skydds- och licensjakt. År 2020 rapporterades dock en nedgång i björnobsen igen. För att inte ge resultatet ett enskilt år för stor tyngd har dock Länstyrelsen i sina överväganden utgått från ett tre-årsmedel av björnobsen. Baserat på ett tre-årsmedel bedöms björnstammen ligga i nivå med björnstammen år 2013 (ca 600 individer).

Antalet björnar som får fällas

Enligt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut ska Länstyrelsen vid varje tillfälle bedöma om ett beslut om jakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen.

Länstyrelsen gör vid beräkningen av en kvot för licensjakten en bedömning av det sammanlagda jaktliga uttaget av björn. Hänsyn tas därvid till hur många björnar som under året skjutits på skydds jakt och hur många som kan ha avlivats genom illegal jakt. Det sistnämnda är givetvis svårt att kvantifiera. I en rapport av det Skandinaviska björnprojektet 2011 gjordes dock en analys av den illegala jakten på björn i Sverige¹¹ (Skandinaviska björnprojektet rapport 2011-3). För det norra området (Norrbottens län) beräknades omfattningen av den illegala jakten på björn årligen uppgå till 2.3 – 3.1 % av de vuxna honorna, jämfört med 0,1 – 0,6 % för det södra området. Förekomsten av vuxna honor är viktigast för populationens utveckling. Omfattningen av den illegala jakten verkar enligt björnprojektet inte vara relaterad till omfattningen av den legala jakten under de aktuella åren. Det innebär att den illegala jakten bör adderas till den lagliga jakten, något som björnprojektet menar att förvaltningsmyndigheterna måste vara medvetna om när beslut ska tas om kvot för licensjakten, speciellt i områden med mer omfattande illegal jakt.

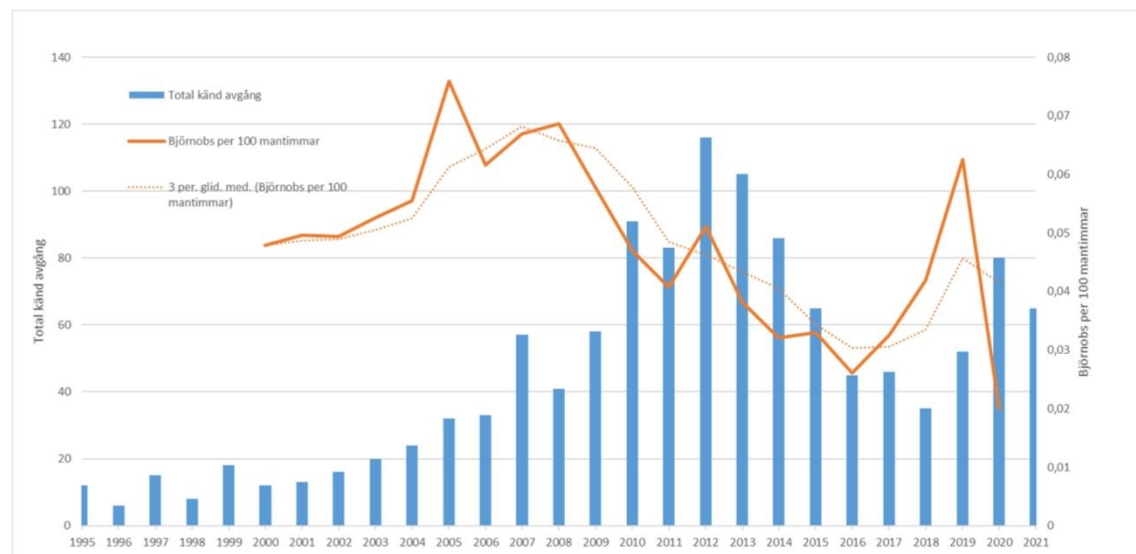
År 2009 beräknade det Skandinaviska björnprojektet att ett jaktuttag på cirka 10 % av de vuxna björnhonorna i den nordliga björnstammen medför att björnstammen där ligger stabilt, dvs. den varken ökar eller minskar.

¹⁰ Kindberg, J. & Swenson, J.E. (2017). Björnstammens storlek i Norrbottens län 2016. Skandinaviska björnprojektet Rapport.

¹¹ Swenson, J.E., Zedrosser, A., Brunberg, S. & Segerström, P. 2011. Causes of mortality, especially illegal killing among Swedish brown bears 1984-2010. Report No. 2011:3 Scandinavian Brown Bear Project.

Enligt björnobsen minskade björnstammen i Norrbottens län redan innan de stora avskjutningarna åren 2012 - 2014, vilket skulle innebära att uttaget då var större än tillväxten, se figur 1. Kindberg et al. (2011) har uppskattat den faktiska tillväxttakten i Norrbottens björnstam till 5 % under åren 1998-2007 (då total känd avgång var låg): Länsstyrelsen har därför tidigare bedömt att ett uthålligt uttag av björnstammen i Norrbotten bör vara 5 – 7 %.

Figur 1. Björnobsen och sammanlagd känd människorelaterad avgång från björnstammen i Norrbottens län åren 2000-2020 (licensjakt, skyddsjakt inklusive med stöd av § 28 jaktförordningen samt övrig avgång). Övrig avgång utgörs framför allt av trafikdödade björnar. Observera att det dessutom tillkommer ett okänt antal björnar på illegal björnjakt.

Populationsuppskattningarna enligt björnprojektet omfattar beräkningarna av björnstammens storlek i det inventerade området. Beräkningarna är därför i hög grad beroende av vilken täckningsgrad som inventeringen haft (insamlingsområde) och analyserna av DNA från inskickade prover. Populationsuppskattningen tar inte hänsyn till brister i dessa och kompenserar sålunda inte för områden utan, eller med glesare, insamling. Detta innebär att populationsuppskattningen i Norrbotten sannolikt är en underskattning av den faktiska björnstammen. Beräkningarna av stabilt uttag blir då följaktligen också en underskattning.

Tidigare beräkningar av möjligt uttag har utgått från Skandinaviska björnprojektets beräkning om en årlig tillväxt av björnstammen på 7 %. De senare årens björnobs och den ökade frekvensen av rapporter om björnar i närheten av gårdar och samhällen indikerar dock att björnstammen åter tillväxer och att Länsstyrelsen, med det begränsade uttaget i de senaste årens licensjakter, inte lyckats balansera stammen runt 500 individer. Detta kan också vara en följd av att björnstammens tillväxttakt tidigare

underskattats eller förändrats i länet samt en minskande illegal jakt till följd av den betydande skyddsjakten på senare tid.

För att bromsa en sannolikt ökande björnstam, och för att motverka de problem som en ytterligare förtätad björnstam skulle innebära för såväl rennäring som mer tätbefolkade områden, beslutar Länsstyrelsen därför att kvoten för årets licensjakt ska vara 20 björnar. Tillsammans med de 65 björnar som fällts på skyddsjakt hittills i år uppgår därmed det sammanlagda, planerade uttaget till 85 björnar.

Områdesindelning

På grund av en sen vår och långvarigt snötäcke blev denna vår i likhet med fjolåret ett år med ett stort antal skyddsjaktsansökningar på björn i kalvningsområden. Trots den relativt omfattande skyddsjakten rapporterar rennäringsgruppen om närkontakter med björn under pågående kalvmärkningar. Länsstyrelsen har under det senaste året också haft ett ökat antal rapporter om problem med björnar för andra näringar eller i mer tätbefolkade områden, och befärrar att en förtätning av björnstammen kan leda till stora olägenheter för boende. Då det inte finns specifika skäl för en fördelning inom länet väljer Länsstyrelsen att inte dela upp länet i olika jaktområden.

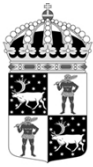
Tidsperiod

Jakttidens längd regleras i § 3 Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2010:7): "Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn får endast gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober. I de delar av Norrbottens län som ligger ovan odlingsgränsen får Länsstyrelsens beslut om licensjakt endast gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 30 september.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Länsstyrelsen bedömer att förutsättningar för licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen är uppfyllda:

- Syftet med licensjakten är att begränsa björnstammens storlek i länet för att förhindra allvarlig skada i form av björnpredation på ren, speciellt renkalv. Den studie som genomförts har visat att den faktiska björnpredationen i länets samebyar är omfattande och ligger långt över den ersättning som utgår för björnskador på ren. Slutrapporten från den nämnda björnstudien menar också att en jakt efter björn på hösten också har en skadeförebyggande funktion.
- Syftet är även att minska konflikter mellan lokalbefolkning och samebyar som kan uppstå då licensjakten uteblir på grund av en stor skyddsjaktskvot. Licensjakten ger större möjlighet att omhänderta björnen som en resurs vilket minskar risken för att björnen uteslutande ses som ett skadedjur.

- Utöver skydds jakt på skadegörande individer finns det inte någon annan lämplig lösning för att minska problemen än licensjakt med fokus på problemområden för renskötseln. Alternativet att utfodra renarna i hagar under kalvningsperioden bedöms inte som rimligt vare sig kostnadsmässigt eller med avseende på risken för sjukdomar hos renarna.
- Licensjakten försvårar inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos björnen då länets björnstim med största sannolikhet befinner sig över miniminivån på 22 föringringar, och då björnstimmen i hela landet klart överstiger referensvärdet för björn. Kvoten för licensjakten sätts också med hänsyn tagen till den totala avgången genom legal och illegal jakt, så att resultatet bör bli en stabil björnstim som varken minskar eller ökar.
- Villkoren i beslutet möjliggör att licensjakten sker selektivt och under strängt reglerade former.

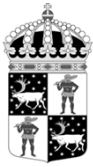
Ärendets beredning

Länsstyrelsen har 2020-06-04 på ett möte i Viltförvaltningsdelegationen redovisat inriktningen i årets kommande beslut om björnjakt, vilket är att fortsatt försöka balansera stimmen runt 500 björnar. Vid mötet redovisades även de olika underlag som beaktas inför beslutet om licensjakt.

Efter redovisningen har följande synpunkter inkommit från Jägareförbundet Norrbotten.

Jägareförbundet Norrbotten anser:

- Att licensjakt ska utgöra grund för förvaltning av björn i Norrbotten
- Att licenstilldelningen följer förvaltningsområdet. Ett område – en tilldelning För framtiden bör fler än ett förvaltningsområde tillskapas i länet för att möjliggöra en reell differentiering av björnförvaltningen.
- Att det totala antalet björnar som bör fällas på licensjakt i Norrbotten skall vara minst 40 stycken.
- Att det strikta skyddet för familjegrupper mildras under licensjakten
- Att en jakttid införs 15 april till 15 maj. Ingen särskild tilldelning görs för denna tid utan eventuell kvarvarande kvot då jakten avslutas under hösten 2021 får nyttjas under denna period 2022
- Att åteljakt ska tillåtas i hela länet med minimala begränsningar utifrån de regler som gäller nationellt.
- Att man inte begränsar användningen av vissa typer av hundar under jakten
- Att de beslut om skydds jakt på björn som kan komma att tas innehåller skrivningar som möjliggör för ett omhändertagande av björnen på sätt som gör

att kött och skinn kan tas tillvara och att en nogsam utvärdering görs för att säkerställa att skyddsjakten bedrivs på korrekta grunder.

Följande synpunkter har inkommit från rennäringsen:

- Samebyarnas uppfattning är fortsatt att björnstammen i länet är på väg kraftigt uppåt och idag kraftigt överstiger 2016 års inventeringssiffra på ca 500 björnar rejält. Något som visar sig i de 57 skyddsjaksansökningar på totalt 82 björnar.
- Rennäringsen anser att nivån för björnstammen i länet ska ligga i det nedre spannet i förvaltningsintervallet som beslutades på Viltförvaltningsdelegationen den 7 juni.
- Rennäringsen föreslår en licensjaktskvot på 100 björnar i länet.
- Licensjakten ska riktas till de områden där avlivningar utförts, dvs där problematiken är stor.

Information

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding [REDACTED] efter föredragning av rovdjurshandläggare [REDACTED] naturmiljöenheten.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Hur man överklagar
2. Villkor för användande av åtel för björn
3. Återrapporteringsblankett för åtel
4. Lathund för björnskyttar

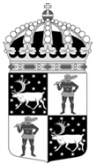
Sändlista (via e-post)

Naturvårdsverket

Länsstyrelserna i Norra Rovdjursförvaltningsområdet

Ledamöterna i Norrbottens Viltförvaltningsdelegation

Sametinget

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

Datum

2021-06-29

Diarienummer

218-9459-2021

19
(20)

Viltskadecenter
Jordbruksverket
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Polismyndigheten i Norrbottens län
Direktoratet för naturförvaltning (Norge)
Skandinaviska björnprojektet

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka ert skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses ni ha tagit del av beslutet två veckor efter att länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

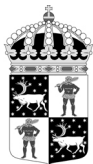
Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 9459-2021.

Beslut om licensjakt efter björn i Norrbottens län 2021

Beslut

Länstyrelsen i Norrbottens län beslutar om licensjakt efter högst 20 björnar i Norrbottens län.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c, 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätt att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i norra respektive mellersta rovdjursförvaltningsområdet (dnr. NV-01142-20) från den 16 april 2020. I Länstyrelsens beslut beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i Art- och habitatdirektivet, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 i samma direktiv och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7). Dessutom beaktas Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Länstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

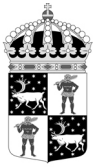
Länstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

När får jakten bedrivas

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2021 nedanför odlingsgränsen och till och med den 30 september 2021 ovanför odlingsgränsen, eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.

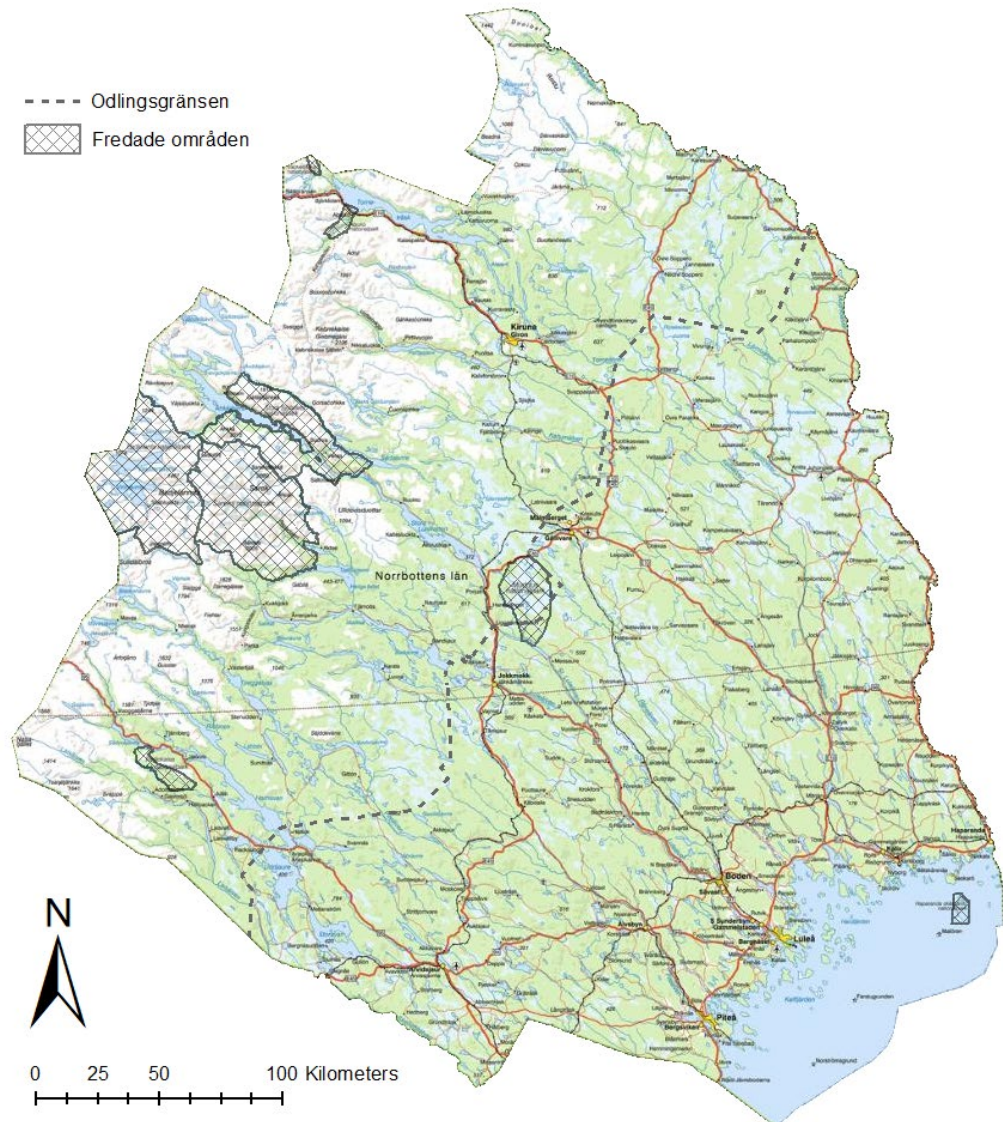
Länstyrelsen erinrar om att björn enligt 9 § jaktförordningen får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Var och hur många björnar får fällas

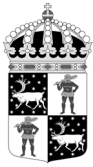
Under årets licensjakt på björn får totalt 20 björnar fällas över hela länet med undantag från rasterade områden i nedanstående karta.

Licensjaktionsområde björn 2021

Figur 1 Karta över Norrbotten med odlingsgränsen och länets nationalparker utmärkta.

Björnjakt är inte tillåten med stöd av detta beslut i de skyddade områden där föreskrifterna förbjuder jakt. I Lapponia är licensjakt på björn inte tillåten i nationalparkerna, d.v.s. Sarek, Stuur Muorkke/Stora Sjöfallet, Badjelánnda/Padjelanta och Muttos/Muddus. Jakt på björn är inte heller tillåten i övriga nationalparker i länet.

Vilka björnar får fällas

Samtliga björnar med undantag för björnhona som åtföljs av ungar och ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder).

Jaktmedel m.m.

Halvautomatiska vapen

Magasinkapaciteten för halvautomatiska vapen får vara upp till fem patroner.

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt.

Åtel

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel. Hur åteljakt får genomföras regleras i detalj i bilaga 2 i detta beslut. Anvisningarna är angivna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn, NFS 2010:7.

Åtel ska anmälas av åtelansvarig till Länsstyrelsen. Anmälan kan göras skriftligt med vanlig post (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå), eller e-post (norrbotten@lansstyrelsen.se). Anmälan ska ha inkommit till Länsstyrelsen i god tid innan åtling ska påbörjas på platsen.

Anmälan om åtel ska innehålla:

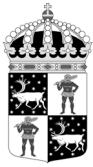
1. Namn på, samt adress och telefonnummer till, åtelansvarig.
2. Uppgift om i vilken kommun åteln ska anläggas.
3. Åtelplatsens exakta koordinater alternativt en topografisk karta med åtelns exakta plats utritad.
4. Information om när åtlingen ska påbörjas vid platsen.

Motordrivna fordon

Länsstyrelsen vill påminna om 31 § jaktlagen: Jakt får inte ske från motordrivna forskaffningsmedel. Sådana forskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar. Detta innebär även att drönare ej får användas vid licensjakt efter björn.

Vilka får utföra jakten

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter björn i det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter björn. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Björnjägarens ansvar

Var och en som jagar björn ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där björnjakt bedrivs. Den som skjuter en björn sedan jakten avsluts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

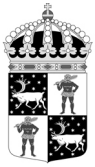
Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn specificeras jaktledarens ansvarsområden rörande björnjakten:

5. Ansvarig jaktledare svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
6. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.
7. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen (17 § andra stycket jaktförordningen). Hund som används vid eftersöket bör vara särskilt tränad i att spåra björn, det är dock inget krav att hundekipaget ska vara särskilt certifierat för björnsparning.
8. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst statligt jaktkort (viltvårdsavgift).
9. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.
10. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadeskjutning av björn, uppmana jakttagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar.
11. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Länsstyrelsen utan dröjsmål och *senast klockan 21* samma dag som djuret fällts.

Anmälan av fälld eller påskjuten björn

Fälld björn ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen *utan dröjsmål* och *senast klockan 21.00* samma dag som björnen fällts. Anmälan av påskjuten björn ska göras av skytten till Länsstyrelsen *snarast*. Rapporteras en fälld eller påskjuten björn senare ska en

välgrundad motivering ges till besiktningsmannen. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *Skott har avlossats mot en björn och med avsikt att fälla denna men det har inte konstaterats att björnen har träffats av kulan.*

Anmälan ska ske till telefon 010-2255771. Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn på, och adress och telefonnummer till, skytten.
2. Namn på, och adress och telefonnummer till, ansvarig jaktledare.
3. När björnen fällts eller påskjutits (datum och klockslag).
4. Var björnen fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000).
5. Björnens kön och ungefärlig storlek alternativt ålder om den kan bedömas.
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fälld björn informerar Länstyrelsen om hur den fällda björnen ska hanteras vidare. Länstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen. Besiktningen är kostnadsfri.

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

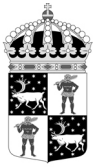
Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att platsundersökning genomförs för att undersöka om björnen är skadad eller inte.

Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att den påskjutna björnen är oskadad. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) ska eftersök genomföras tills dess:

1. björnen påträffats död,
2. björnen påträffats skadad och avlivats,
3. kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats, eller
4. björnen inte kan anträffas.

Jaktledaren ska till Länstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts. Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3 *Påskjutet rovdjur – platsundersökning och eftersök*¹. Av dokumentationen

¹ Blanketter kan laddas ner från SVA:s webbplats: <https://www.sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

bör framgå om eftersöksekipaget har tidigare erfarenhet av att spåra björn och om möjligt redovisa eftersökets genomförande med t.ex. en GPS-logg.

Besiktning av fälld björn

Länstyrelsens besiktningsmän besiktar samtliga fällda djur. Besiktningen är kostnadsfri. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett *Besiktning av björn fälld vid jakt*².

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts vid ett och samma tillfälle uppvisa hela det fällda djuret (kropp, skinn, kranium) för Länstyrelsens besiktningsman. Om detta sker senare på grund av beslut av skytten, ska en välgrundad motivering lämnas till besiktningsmannen. Länstyrelsen rekommenderar, för att underlätta besiktningsmannens arbete, att skytten sätter in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Från alla fällda björnar tar besiktningsmannen följande prover som tillfaller staten:

1) två tänder (första premolaren, liten kindtand), 2) ett muskelprov, 3) hårstrån, samt 4) ett referensprov (hudremsa med päls). Från ett urval av de fällda björnarna tas en rad ytterligare prover. Proverna sänds, genom besiktningsmannens försorg, till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

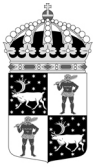
Länstyrelsens besiktningsman märker björnskinnet med mikrochip, varvid blankett *Besiktning av björn fälld vid jakt* används. Kraniet ska märkas inom *sex månader* av kraniets ägare med mikrochip och enligt instruktioner som överlämnas vid besiktningen. Ägaren av björnen är ansvarig för att märkning sker. Märkningen är ett bevis på att djuret fällts lagligt. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående visas upp. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa upp det fällda djurets kropp eller lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Om en björnhona med mjölk i juvret har fällts ska jaktledare och/eller skytt utförligt redovisa omständigheterna för detta till Länstyrelsens besiktningsman. Länstyrelsen gör därefter bedömningen om björnhonan ska tillfalla skytten eller beslagtas av polis för vidare utredning.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar visa det fällda djurets kropp eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten.

² <https://www.sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnarna tillvaratas av besiktningsmannen.

Ytterligare upplysningar

Aktuell information om återstående tilldelning

- Ring telefon: **010-225 57 71**
- Välj alternativet om hur många björnar som fällts och vad som återstår av tilldelningen.
- Informationen uppdateras minst en gång per dygn.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det tillåtna antalet björnar fällts eller påskjutits och avräknats eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via ovan angivna telefonsvarare.

Avräkning

Länsstyrelsen beslutar huruvida en påskjuten björn ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjuten björn avräknas såvida inte kulan från det avlossade skottet anträffats på en plats som utesluter att björnen skadats av den eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att björnen inte skadats.

Fälls björnar med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten efter björn, kommer dessa djur inte att avräknas från licenstilldelningen.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren.

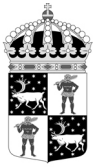
Jakträttshavaren får överlåta en fälld björn till en annan person.

En fälld björn som inte tas tillvara får inte lämnas kvar i naturen. Jakträttshavaren ansvarar för att björnen lämnas in till Polismyndigheten av för vidare transport till SVA.

Försäljning av kött, skinn m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte försäljning av björnskinns och björnkött eller andra delar av den fällda björnen samt kommersiell förevisning av björn är förbjudet enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handel med dem.

För handel med björnar skjutna i enlighet med detta beslut måste björnens ägare ansöka om Jordbruksverkets CITES-intyg. Björnens ägare kan efter att ha emottagit intyget

sälja hela eller delar av kroppen till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nya ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket. CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av björn eller produkter av björn till länder utanför EU krävs särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information om kommersiell hantering av björnkroppen finns på Jordbruksverkets hemsida.³

Beträffande slakt- och köttantering se Livsmedelsverkets hemsida⁴ för information om köttantering, viltslakterier m.m.:

Hantering av personuppgifter

När åtlar för björnjakt anmäls, när fällda och påskjutna björnar rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar Lännsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur Lännsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på lännsstyrelsens hemsida.⁵

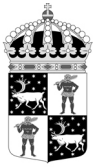
Rekommendationer:

- För att undvika skadeskjutningar av björn rekommenderar Lännsstyrelsen att jägare som avser att delta i björnjakt övningskjuter på björnfigur samt avlägger ”Björnpasset” eller motsvarande.
- I enlighet med 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) rekommenderar Lännsstyrelsen att ensammar årsungar inte fälls.
- I enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) anser Lännsstyrelsen att hundarna inte ska bytas under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Lännsstyrelsen anser också att hund som används vid jakten inte ska ha ett arbetssätt som syftar till att hålla björnen i rörelse kontinuerligt. Skälet till detta är att björnar inte är uthålliga för stress under längre tid vilket kan medföra att björnen avlider av överhettning även om den inte fälls under jakten. Enligt 27 § i jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.
- Vid användning av halvautomatiska kameror, t.ex. i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) kring insamling (här genom fotografering) och hantering av personuppgifter beaktas.

³ www.jordbruksverket.se

⁴ www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/primarproduktion/jakt

⁵ www.lansstyrelsen.se/norrbotten/om-lansstyrelsen-i-norrbotten/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html

Länsstyrelsens motiv för beslutet

Skäl för licensjakt

Enligt svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

I propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (prop. 2012/13:191) framgår: ”Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus. En trovärdig rovdjurspolitik kräver också en aktiv förvaltning som stärker förtroendet för rovdjurspolitiken och bidrar till en bättre samexistens mellan människor och stora rovdjur. Regeringen gör i propositionen bedömningen att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. Därför slår regeringen fast, i enlighet med de riktlinjer som EU-kommissionen har tagit fram för hur de stora rovdjuret ska förvaltas, att en aktiv förvaltning ska genomföras.

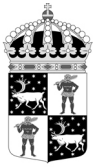
Vidare framgår i propositionen att: ”Toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt 10 procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal.”

Trots att den svenska björnstammen bedöms ha minskat från ca 3300 till cirka 2900 björnar på senare år är den fortfarande ganska stor. Den relativt snabba minskningen under några år ledde dock till att arten 2015 återigen tagits upp i den svenska rödlistan och Artdatabanken bedömde i rödlistan 2020 björnen som nära hotad. Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Referensvärdet för minsta populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för björn i Sverige sattes till 1400 individer⁶.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska de socioekonomiska konsekvenserna.

I Norrbottens län är det nästan uteslutande rennäringsen som har problem med förluster av tamdjur på grund av björnpredation. Ett samarbetsprojekt mellan Viltskadecenter,

⁶ Jämför Naturvårdsverkets ärenden NV-02653-18 och NV-03088-19

Skandinaviska björnprojektet samt Udtja och Gällivare skogssamebyar om björnpredation på ren genomfördes i länet 2010-2012. Fokus var björnpredation på renkalv under maj-juni, vilket är den tid majoriteten av björnpredationen sker. Andelen renkalvar som försvann från kalvning till märkning i dessa två samebyar varierade mellan 30 och 50 % och av dessa kan 63-100 % av renkalvarna ha dödats av björn. Då den ersättning som utgår för björnskadorna på ren baseras på samebyns areal snarare än björntätheten, ligger den långt under de faktiska skadornas omfattning i dessa två samebyar och med stor säkerhet också för de flesta av länets övriga samebyarna.

Förvaltningen av stora rovdjur i renskötselområdet handlar därför till stor del om att begränsa skadorna för rennäringen orsakade av rovdjur. Beroende på problembilden kan olika åtgärder tillämpas för att begränsa skadan eller störningen. Under våren, då problembilden främst är koncentrerad till kalvande renhjordar, är skydds jakt på utpekade skadegörande björnar sannolikt den lämpligaste åtgärden. För den övergripande förvaltningen i länet är dock licensjakten den lämpligaste åtgärden, och möjliggör att i större utsträckning tillvarata björnarna som en resurs.

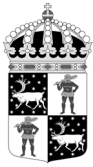
Då skydds jakt har en mycket begränsad genomförbarhet på barmark, och enbart kan riktas mot skadegörande individer, bedömer Länsstyrelsen att det inte finns någon annan lämplig lösning än beståndsreglerande licens jakt för att minska de kvarvarande problemen för renskötseln - framför allt i de områden där snösmältningen sker tidigt och problematiken med björn i kalvningsland är särskilt svår. Alternativet skulle kunna vara att under kalvningsperioden hålla renarna i hagar, och utfodra dem där, för att undvika omfattande kalvdöd. Det är dock generellt inte en rimlig åtgärd då det finns cirka 150 000 renar i länet och de kostnader som hagar och utfodring skulle medföra, i tillägg till andra problem, t ex sjukdom, som bevisligen kan uppstå hos de hägnade renarna, skulle vara alltför omfattande.

Utöver problem för rennäringen kan höga tätheter utanför kalvningsland ger upphov till ökad risk för björnar i tätbebyggda områden och därmed till ökad risk för människor att ofrivilligt stöta på björn. Detta riskerar att minska acceptansen för björn och förvaltningen av björn i Norrbotten.

Det övergripande syftet med licensjakten på björn i Norrbottens län är därför att minska björnens predation på ren, minska risker för hälsa och säkerhet hos de som bor och verkar i områden med högre björntäthet, att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av björnförekomst samt att bidra till att rovdjuren och rovdjursförvaltningen upplevs som legitima av befolkningen i länet och landet, samtidigt som björnstammen har fortsatt gynnsam bevarandestatus.

Juridiska förutsättningar för beslutet

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat björn. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna för licens jakt efter stora rovdjur: om

det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde får beslut om jakt meddelas. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Enligt 23 d§ jaktförordningen får naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn. Enligt 24 a § i samma förordning får Naturvårdsverket delegera rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde, under förutsättning att antalet föryngningar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger den fastställda miniminivån.

Naturvårdsverket har den 16 april 2020 överlämnat rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra och Mellersta rovdjursförvaltningsområdet för perioden 16 april 2020 till 30 november 2022. Naturvårdsverket har betonat i sitt delegeringsbeslut att länsstyrelserna måste bedöma om ett beslut om licensjakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 c § jaktförordningen.

Enligt Kammarrätten i Stockholm⁷ är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av djur ska ske, i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

I ett förhandsavgörande rörande vargjakten i Finland⁸ har EU-domstolen besvarat vissa frågor rörande tolkningen av art- och habitatdirektivet. Bland annat fann domstolen att det är möjligt att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga IV till nämnda direktiv i en begränsad mängd om den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att syftet med jakten kan uppnås med sådan jakt.

Björnpopulationen i Sverige

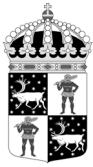
Björnen är i jämförelse med övriga stora rovdjur i landet en svårinventerad art då den på grund av idegången inte kan spåras på snö. Sedan 2001 har särskilda DNA-inventeringar (spillningsinventeringar) genomförts i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Dalarnas och Gävleborgs län.

Bedömningen av björnstammen i såväl länet som landet utgår från inventeringsresultatet från den senaste björnspillningsinventeringen och älgjägarnas observationer av björn under den första älgjaksveckan (björnobsen). Björnspillningsinventering genomförs vart femte år. För Norrbotten sker nästa spillningsinventering hösten 2021.

Den senaste uppskattningen av den svenska björnstammens storlek gjordes av det Skandinaviska björnprojektet 2018 och gällde år 2017 (Kindberg, J. & Swenson, JE

⁷ Dom i mål nr 3273-13, meddelad den 14 november 2014

⁸ Dom i mål C-674/17, meddelad den 10 oktober 2019

2018. Rapport 2018-3 från Skandinaviska björnprojektet). Denna uppskattning baserar sig på de senaste DNA-inventeringarna och björnobsen. Enligt beräkningen omfattade björnstammen i Sverige cirka 2 900 individer⁹ hösten 2017.

Projektet bedömde också den årliga tillväxten i den svenska björnpopulationen både nationellt och regionalt. Resultatet visar ingen statistisk förändring av populationen under de senaste 6 åren. Detta tyder på en stabilisering av björnstammen i jämförelse med resultatet 2008-2013 då stammen i Norrbotten och Jämtland minskat kraftigt, sannolikt orsakat av den omfattande licens- och skyddsjakterna i Norrbottens och Jämtlands län under samma period. På grund av den snabba nedgången under 2008-2013 är björnen sedan 2015 rödlistad i kategorin ”nära hotad”:

Nationella målsättningar för björnstammens utveckling

I den av riksdagen antagna propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) anges följande mål för björnarnas antal och utbredning:

”Miniminivån för björnstammen i Sverige ska vara 100 föryngringar per år, vilket motsvarar ca 1 000 individer. Målet för björnstammens utbredning bör vara att den fyller ut områdena mellan de nuvarande reproduktionsområdena och att stammens spridning söderut tillåts fortsätta.”

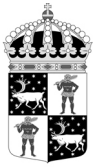
Regeringen anger följande i propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210): *”Fördelningen av miniminivån för björn på rovdjursförvaltningsområdena bör följa dagens fördelning av björnstammen. Detta innebär att det norra förvaltningsområdet bör ha en miniminivå på 75 årliga föryngringar eller 750 björnar. Det faktum att björnförekomsten i såväl det norra som det mellersta rovdjursförvaltningsområdet med bred marginal överstiger den nationella miniminivån har inte inneburit omfattande konflikter eller problem. Totalt sett finns det inget behov av att minska björnstammen i dessa delar, i vissa regioner kan det dock finnas behov av att minska björnstammen”.*

Övergripande riktlinjer för björnstammen i Norrbotten

2020-04-09 fastställde Naturvårdsverket (NV-01525-18) nya miniminivåer för björn. För Norrbotten innebär det nya beslutet en sänkning från 33 föryngringar till 22 föryngringar motsvarande ca 220 individer. 2021-04-07 beslutade Norrbottens viltförvaltningsdelegation (511-5874-2021) att förvaltningsintervallet för björn i länet ska vara 25 – 60 björnföryngringar (motsvarande cirka 250 – 600 björnar).

Viltförvaltningsdelegationen i Norrbotten har under 2021 också fastställt ett nytt förvaltningsmål på 50 föryngringar (500 björnar) samt en ny förvaltningsplan som preciserar de regionala arbetet som sker i syfte att bibehålla en gynnsam

⁹ Kindberg, J. and Swenson, J.E. (2018). Björnstammens storlek I Sverige 2017. Scandinavian Brown Bear Research Project report.

bevarandestatus på björnstammen samtidigt som man motverkar de negativa aspekter som en för tät björnstam kan ge i länet.

Björnstammens utveckling i Norrbottens län

I Norrbottens län genomfördes en spillningsinventering av björn år 2010. Utgående från den inventeringen bedömde Skandinaviska björnprojektet att björnstammen i de inventerade delarna av länet det året omfattade cirka 760 björnar. Dessutom tillkom ett mindre antal björnar i de områden som inte inventerats, i huvudsak ovanför odlingsgränsen. Björnprojektet bedömde senare att björnstammen i Norrbottens län i det tidigare inventerade området år 2012 omfattade cirka 650 björnar och år 2013 593 björnar. Baserat på björnprojektets bedömningar och senare uttag ur populationen i form av licens- och skydds jakt har Länsstyrelsen beräkningar visat på en nedåtgående trend.

År 2016 gjordes en ny inventering av björnpopulationen i länet, och Björnprojektets populationsuppskattning för Norrbotten 2017, baserat på den senaste inventeringen, var 506 individer.¹⁰ I likhet med 2010 fanns det områden som fick sämre täckning i inventeringen vilket kan innebära att även den senaste populationsuppskattningen är en underskattning.

Björnobsen visade sedan den lägsta nivån 2016 en tydlig ökning tre år i följd, vilket indikerar att björnstammen åter växer trots beslutade uttag i skydds- och licensjakt. År 2020 rapporterades dock en nedgång i björnobsen igen. För att inte ge resultatet ett enskilt år för stor tyngd har dock Länsstyrelsen i sina överväganden utgått från ett tre-årsmedel av björnobsen. Baserat på ett tre-årsmedel bedöms björnstammen ligga i nivå med björnstammen år 2013 (ca 600 individer).

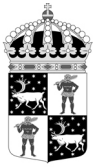
Antalet björnar som får fällas

Enligt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut ska Länsstyrelsen vid varje tillfälle bedöma om ett beslut om jakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen.

Länsstyrelsen gör vid beräkningen av en kvot för licensjakten en bedömning av det sammanlagda jaktliga uttaget av björn. Hänsyn tas därvid till hur många björnar som under året skjutits på skydds jakt och hur många som kan ha avlivats genom illegal jakt. Det sistnämnda är givetvis svårt att kvantifiera. I en rapport av det Skandinaviska björnprojektet 2011 gjordes dock en analys av den illegala jakten på björn i Sverige¹¹ (Skandinaviska björnprojektet rapport 2011-3). För det norra området (Norrbottens län) beräknades omfattningen av den illegala jakten på björn årligen uppgå till 2.3 – 3.1 % av de vuxna honorna, jämfört med 0,1 – 0,6 % för det södra området. Förekomsten av

¹⁰ Kindberg, J. & Swenson, J.E. (2017). Björnstammens storlek i Norrbottens län 2016. Skandinaviska björnprojektet Rapport.

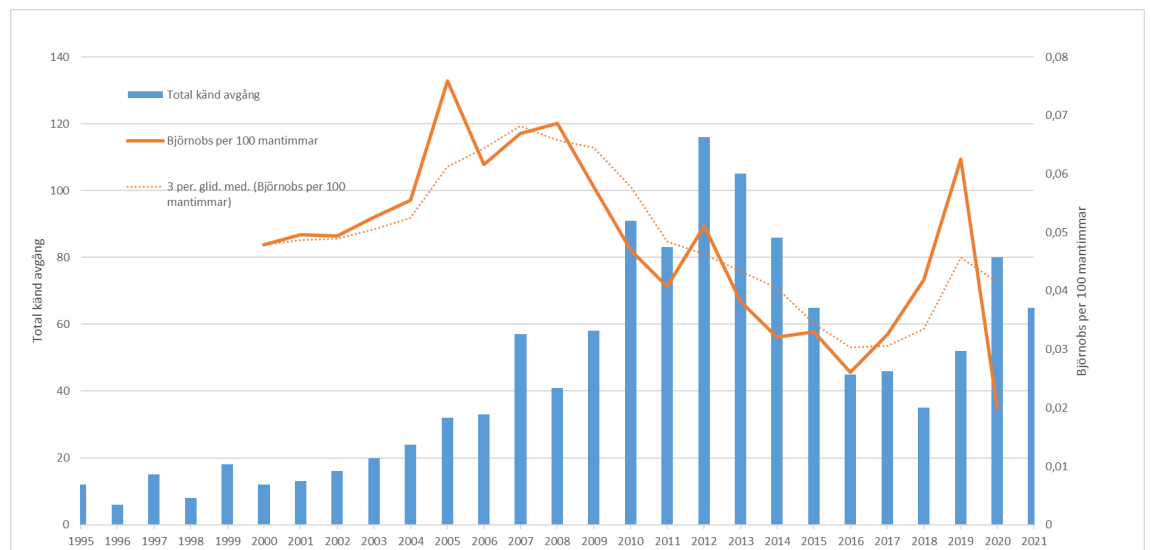
¹¹ Swenson, J.E., Zedrosser, A., Brunberg, S. & Segerström, P. 2011. Causes of mortality, especially illegal killing among Swedish brown bears 1984-2010. Report No. 2011:3 Scandinavian Brown Bear Project.

vuxna honor är viktigast för populationens utveckling. Omfattningen av den illegala jakten verkar enligt björnprojektet inte vara relaterad till omfattningen av den legala jakten under de aktuella åren. Det innebär att den illegala jakten bör adderas till den lagliga jakten, något som björnprojektet menar att förvaltningsmyndigheterna måste vara medvetna om när beslut ska tas om kvot för licensjakten, speciellt i områden med mer omfattande illegal jakt.

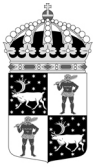
År 2009 beräknade det Skandinaviska björnprojektet att ett jaktuttag på cirka 10 % av de vuxna björnhonorna i den nordliga björnstammen medför att björnstammen där ligger stabilt, dvs. den varken ökar eller minskar.

Enligt björnobsen minskade björnstammen i Norrbottens län redan innan de stora avskjutningarna åren 2012 - 2014, vilket skulle innebära att uttaget då var större än tillväxten, se figur 1. Kindberg et al. (2011) har uppskattat den faktiska tillväxttakten i Norrbottens björnstam till 5 % under åren 1998-2007 (då total känd avgång var låg): Länstyrelsen har därför tidigare bedömt att ett uthålligt uttag av björnstammen i Norrbotten bör vara 5 – 7 %.

Figur 2 Björnobsen och sammanlagd känd människorelaterad avgång från björnstammen i Norrbottens län åren 2000-2020 (licensjakt, skydds jakt inklusive med stöd av § 28 jaktförordningen samt övrig avgång). Övrig avgång utgörs framför allt av trafikdödade björnar. Observera att det även tillkommer ett okänt antal björnar som fålls på illegal björnjakt.

Populationsuppskattningarna enligt björnprojektet omfattar beräkningarna av björnstammens storlek i det inventerade området. Beräkningarna är därför i hög grad beroende av vilken täckningsgrad som inventeringen haft (insamlingsområde) och analyserna av DNA från inskickade prover. Populationsuppskattningen tar inte hänsyn till brister i dessa och kompenserar sålunda inte för områden utan, eller med glesare, insamling. Detta innebär att populationsuppskattningen i Norrbotten sannolikt är en underskattning av den faktiska björnstammen. Beräkningarna av stabilt uttag blir då följaktligen också en underskattning.

Tidigare beräkningar av möjligt uttag har utgått från Skandinaviska björnprojektets beräkning om en årlig tillväxt av björnstammen på 7 %. De senare årens björnobes och den ökade frekvensen av rapporter om björnar i närheten av gårdar och samhällen indikerar dock att björnstammen åter tillväxer och att Länsstyrelsen, med det begränsade uttaget i de senaste årens licensjakter, inte lyckats balansera stammen runt 500 individer. Detta kan också vara en följd av att björnstammens tillväxttakt tidigare underskattats eller förändrats i länet samt en minskande illegal jakt till följd av den betydande skyddsjakten på senare tid.

För att bromsa en sannolikt ökande björnstam, och för att motverka de problem som en ytterligare förtätad björnstam skulle innebära för såväl rennäring som mer tätbefolkade områden, beslutar Länsstyrelsen därför att kvoten för årets licensjakt ska vara 20 björnar. Tillsammans med de 65 björnar som fällts på skyddsjakt hittills i år uppgår därmed det sammanlagda, planerade uttaget till 85 björnar.

Områdesindelning

På grund av en sen vår och långvarigt snötäcke blev denna vår i likhet med fjolåret ett år med ett stort antal skyddsjaktsansökningar på björn i kalvningsområden. Trots den relativt omfattande skyddsjakten rapporterar rennäringsen om närkontakter med björn under pågående kalvmärkningar. Länsstyrelsen har under det senaste året också haft ett ökat antal rapporter om problem med björnar för andra näringar eller i mer tätbefolkade områden, och befarar att en förtätning av björnstammen kan leda till stora olägenheter för boende. Då det inte finns specifika skäl för en fördelning inom länet väljer Länsstyrelsen att inte dela upp länet i olika jaktområden.

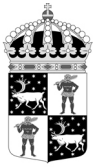
Tidsperiod

Jakttidens längd regleras i § 3 Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2010:7): "Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn får endast gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober. I de delar av Norrbottens län som ligger ovan odlingsgränsen får Länsstyrelsens beslut om licensjakt endast gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 30 september.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Länsstyrelsen bedömer att förutsättningar för licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen är uppfyllda:

- Syftet med licensjakten är att begränsa björnstammens storlek i länet för att förhindra allvarlig skada i form av björnpredation på ren, speciellt renkalv. Den studie som genomförts har visat att den faktiska björnpredationen i länets samebyar är omfattande och ligger långt över den ersättning som utgår för

björnskador på ren. Slutrapporten från den nämnda björnstudien menar också att en jakt efter björn på hösten också har en skadeförebyggande funktion.

- Syftet är även att minska konflikter mellan lokalbefolkning och samebyar som kan uppstå då licensjakten uteblir på grund av en stor skyddsjaktskvot. Licensjakten ger större möjlighet att omhänderta björnen som en resurs vilket minskar risken för att björnen uteslutande ses som ett skadedjur.
- Utöver skyddsjakt på skadegörande individer finns det inte någon annan lämplig lösning för att minska problemen än licensjakt med fokus på problemområden för renskötseln. Alternativet att utfodra renarna i hagar under kalvningsperioden bedöms inte som rimligt vare sig kostnadsmässigt eller med avseende på risken för sjukdomar hos renarna.
- Licensjakten försvårar inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos björnen då länets björnstam med största sannolikhet befinner sig över miniminivån på 22 föryngringar, och då björnstammen i hela landet klart överstiger referensvärdet för björn. Kvoten för licensjakten sätts också med hänsyn tagen till den totala avgången genom legal och illegal jakt, så att resultatet bör bli en stabil björnstam som varken minskar eller ökar.
- Villkoren i beslutet möjliggör att licensjakten sker selektivt och under strängt reglerade former.

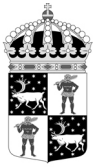
Ärendets beredning

Länsstyrelsen har 2020-06-04 på ett möte i Viltförvaltningsdelegationen redovisat inriktningen i årets kommande beslut om björnjakt, vilket är att fortsatt försöka balansera stammen runt 500 björnar. Vid mötet redovisades även de olika underlag som beaktas inför beslutet om licensjakt.

Efter redovisningen har följande synpunkter inkommit från Jägareförbundet Norrbotten.

Jägareförbundet Norrbotten anser:

- Att licensjakt ska utgöra grund för förvaltning av björn i Norrbotten
- Att licenstilldelningen följer förvaltningsområdet. Ett område – en tilldelning För framtiden bör fler än ett förvaltningsområde tillskapas i länet för att möjliggöra en reell differentiering av björnförvaltningen.
- Att det totala antalet björnar som bör fällas på licensjakt i Norrbotten skall vara minst 40 stycken.
- Att det strikta skyddet för familjegrupper mildras under licensjakten
- Att en jakttid införs 15 april till 15 maj. Ingen särskild tilldelning görs för denna tid utan eventuell kvarvarande kvot då jakten avslutas under hösten 2021 får nyttjas under denna period 2022

- Att åteljakt ska tillåtas i hela länet med minimala begränsningar utifrån de regler som gäller nationellt.
- Att man inte begränsar användningen av vissa typer av hundar under jakten
- Att de beslut om skydds jakt på björn som kan komma att tas innehåller skrivningar som möjliggör för ett omhändertagande av björnen på sätt som gör att kött och skinn kan tas tillvara och att en nogsam utvärdering görs för att säkerställa att skyddsjakten bedrivs på korrekta grunder.

Följande synpunkter har inkommit från rennäringsen:

- Samebyarnas uppfattning är fortsatt att björnstammen i länet är på väg kraftigt uppåt och idag kraftigt överstiger 2016 års inventeringssiffra på ca 500 björnar rejält. Något som visar sig i de 57 skydds jaktansökningar på totalt 82 björnar.
- Rennäringsen anser att nivån för björnstammen i länet ska ligga i det nedre spannet i förvaltningsintervallet som beslutades på Viltförvaltningsdelegationen den 7 juni.
- Rennäringsen föreslår en licensjaktskvot på 100 björnar i länet.
- Licensjakten ska riktas till de områden där avlivningar utförts, dvs där problematiken är stor.

Information

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding [REDACTED] efter föredragning av rovdjurshandläggare [REDACTED] naturmiljöenheten.

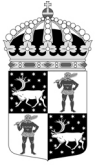
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Hur man överklagar
2. Villkor för användande av åtel för björn
3. Återrapporteringsblankett för åtel
4. Lathund för björnskyttar

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT
Datum
2021-06-29

Diarienummer
218-9459-2021

18 (19)

Sändlista (via e-post)

Naturvårdsverket
Länsstyrelserna i Norra Rovdjursförvaltningsområdet
Ledamöterna i Norrbottens Viltförvaltningsdelegation
Sametinget
Viltskadecenter
Jordbruksverket
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Polismyndigheten i Norrbottens län
Direktoratet för naturförvaltning (Norge)
Skandinaviska björnprojektet

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka ditt skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt[<-Tomma rader] överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

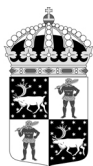
Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer .

Villkor för användande av björnätel under licensjakt på björn 2021

Följande villkor ska följas av de som bedriver licensjakt på björn med hjälp av åtel. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Enligt beslutets villkor för jaktmedel (se sida 2 i detta beslut) ska åtelansvarig anmäla sin planerade åtel till Länstyrelsen i Norrbotten i god tid innan man åtling ska påbörjas på platsen. Länstyrelsen registrerar alla åtlar. Åtling får inte påbörjas innan Länstyrelsen har godkänt åteln och meddelat detta till åtelansvarig.

1. Jakt efter björn med hjälp av åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren för åteljakt enligt detta beslut.
2. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakten enligt detta beslut.
3. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
4. Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar:
 - a. Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning, till åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 m.
 - b. Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 m från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
 - c. Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 m
 - d. Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 m.
 - e. Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled.
5. En åtel får bara anläggas efter markägarens tillstånd. Samråd bör ske med berörd sameby.
6. Åtelmaterial får läggas ut från den 15 juli till den dagen då den sista tilldelade björnen fälls. Om alla de tilldelade björnarna fälls får åtling pågå som längst till

och med 15 oktober 2021 nedan odlingsgränsen och 30 september ovan odlingsgränsen..

7. Som åtelmaterial får följande användas: vilt, slaktrester från vilt från samma eller angränsande kommun. En kropp av vilt eller 25 kg från vilt per vecka får användas som åtel. Vidare får användas oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmaterial på grund av risken för spridning av parasiter.
8. Länsstyrelsen påminner om att lockmedel/doftämnen endast får användas om de är syntetiska, om de är tillverkade av växtextrakt eller om de är framställda i Sverige av material från vilda svenska djur.
9. Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är inte tillåtet.
10. Senast tio dagar efter att jakten avslutats i området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.
11. Dokumentation
 - a. Var och en som bedriver åteljakt på björn ska dokumentera och rapportera sin verksamhet.
 - b. Om flera personer bedriver jakt vid samma åtel ska åtelansvarig sammanställa samtliga personers dokumentation
 - c. Dokumentationen ska följa befintlig rapportmall (Bilaga 3)
 - d. Dokumentationen ska lämnas av åtelansvarig till Länsstyrelsen senast den 15 november 2021.

DOKUMENTATION AV ÅTELJAKT PÅ BJÖRN 2021

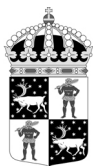
Den ifyllda blanketten lämnas till Länsstyrelsen **senast den 15 november 2021**.

Adress: Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå eller rovdjur.norrbotten@lansstyrelsen.se

Åtelansvarig bör behålla en kopia.

ÅTELANSVARIG	Namn	
	Telefonnummer	Epost-adress
ÅTELPLATS	Åtelns ID-nr (står i brevet som du fick av Länsstyrelsen i samband med anmälan av åteln)	
	Är det en tidigare åtelplats? För vad i så fall?	
ÅTLING	När påbörjades åtlingen?	När avslutades åtlingen?
	Vilket åtelmaterial användes och ungefär hur många kg totalt under säsongen?	
OBSERVATIONER	Sågs det spår eller spillning av björn vid åteln? I så fall - hur ofta?	
	Sågs det björn vid åteln? I så fall – hur många och hur ofta?	
	Sågs det andra rovdjur vid åteln? I så fall – vilken art och hur ofta?	
JAKT VID ÅTELN	Hur många personer jagade vid åteln?	
	Sköts det på björn vid åteln?	
KOMMENTARER	Skriv gärna några kommentarer. Mer plats finns på baksidan. Eller bifoga ett separat dokument.	

KOMMENTARER
forts.

Lathund för björnskyttar 2021 Norrbottens län

Kontrollera före jakten:

- Jaktledare** Vem är jaktledare?
- Jakttid** 21 augusti - 15 oktober nedanför odlingsgränsen,
21 augusti - 30 september ovanför odlingsgränsen

eller till den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.

Fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.
- Tilldelning** Ta reda på hur många björnar som återstår
tel. **010-225 57 71**
- Hundar** Högst två hundar
- Atel** Anmälan krävs till länsstyrelsen
Kontrollera villkoren i jaktbeslutet
Spårupptag med hund är inte tillåtet
- Eftersökshund** Särskilt tränad i att spåra vilt och på plats inom två timmar
- Ev. fällavgift** Fastställs av jakträttsupplåtaren
- Efter skott:** Markera skottplatsen i terrängen
- Anmälan** Till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast kl. 21:00 samma dag. tel. **010-225 57 71**

Anmäl skytt, jaktledare, plats, var och när björnen fälldes koordinater om möjligt, kön och ålder.
Påskjuten björn anmäls snarast.
- Påskjutning** Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt för eventuellt eftersök
- Besiktning** Björnen ska besiktigas utan dröjsmål.
För att underlätta besiktningsmannens arbete; sätt in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.
- Prover** 2 tänder, hårstrån, hudremsa med hår, muskelprov. Från ett urval av björnarna tas en rad ytterligare prov.
- Blanketter** Följande blanketter som ska fyllas i delas ut vid besiktning:
Registrering/besiktning av fälld/död björn
Vid påskjutning använd *Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök*
- Försäljning** Intyg från Jordbruksverket krävs
- Märkning** Av skinn omgående i fält

Av kranium inom sex månader (utförs numera av ägaren själv och ej av polisen)

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.